

לקראת שבת לכו ונלכה

היזוק שבועי "והשיב" שבת פרשת חוקת תשפ"ה

בס"ד

"ודיברתם אל הסלע" – כח ההשפעה של 'דיבור חיובי'

במקום לדבר. ובכך – לא יכל להמשיך להנהיג את הדור החדש, כי הדרך שלהם היא דרך שונה, של רוח, של שיח, של הנהגה פנימית. הדיבור שנדרש כאן – לא היה רק אמצעי להוציא מים. הוא היה אמור להיות שיעור באמונה, כהכנה לכניסה לארץ. לומר לעם: כשם שמהסלע יוצאים מים בדיבור – כך ה' ידאג לכם בארץ, גם בתוך עולם טבעי ויומיומי. כדברי רש"י: "שאלו דברתם אל הסלע... ואומרים: מה סלע זה שאינו שומע... מקיים דיבורו של מקום – קל וחומר אנו!" זהו הוראה לדורות: בארץ ישראל – אין מן, אין באר – אבל יש כוח הדיבור, כוח האמונה, כוח הפעולה הרכה. כי לא בהכאה מקבלים תוצאות. אלא – בדיבור!

מובא בספה"ק 'קדושת לוי' (ד"ה ודברתם אל הסלע לעיניהם גו') וז"ל: "והנה יש שני בחינות במוכיח שמוכיח את ישראל שיעשו רצון הבורא ברוך הוא. אחז, שמוכיח בדברים טובים, דהיינו שאומר לכל איש ישראל גודל מעלתו ומקום מקור מחצב נשמתו אשר באמת נשמת ישראל חצובה למעלה מכסא כבוד וגודל הנחת רוח אשר להבורא יתברך כביכול ממצות כל איש ישראל וגודל השמחה אשר בכל העולמות בעשות איש ישראל מצות הבורא בזה, ובזה התוכחה מטה את לב בני ישראל לעשות רצון הבורא ברוך הוא לקבל כל איש מישראל עול מלכות שמים עליו. ויש שמוכיח את ישראל בדברים קשים ובדברי ביושים עד שהם מוכרחים לעשות רצון הבורא. והחילוק שביניהם, זה שמוכיח את ישראל בטוב מעלה את נשמת ישראל למעלה למעלה ומספר תמיד בצדקת ובגדולת ישראל כמה גדול כוחם למעלה וראוי הוא להיות מנהיג על ישראל. וזה שמוכיח את ישראל בדברים קשים אינו בבחינה הזאת." עכ"ל"ק.

המסר שנוגע לנו, בפרט אל ההורים לילדים מתמודדים: גם כאשר נראָה שהילד הוא "סלע", ואפילו "לב אבן", כמו שמתאר הנביא לעתיד לבוא: "והסירותי לָב הָאָבֶן מִקִּרְבְּכֶם..." – דווקא אז, הדרך להגיע ללב הילד – היא: "ודברתם אל הסלע" לא הכאה, לא לחץ – אלא: דיבור חיובי. רך. מלא חמלה. בדרך של חסד ורחמים. ואז – ניתן לחולל פלאות, בעזרת השם!

בברכת שבת שלום ומבורך – א גוטן שבת!

לאחר פטירתה של מרים, התורה מספרת (חוקת, כ, ב-ד): "וְלֹא הָיָה מִיָּמַי לְעֵדָה, וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֹן... וַיִּרְבֵּ הָעָם עִם מֹשֶׁה..." ואז באה התלונה הקשה: "לָמָּה הִבַּאתָם אֶת קֶהֱל ה' אֵל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוֹת שָׁם" וכו'. מיד מצווה הקב"ה את משה: "קח אֶת הַמַּטֵּה... וְדַבַּרְתָּם אֶל הַסֵּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמָיו, וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מִיָּם מִן הַסֵּלַע..." ואכן, משה לוקח את המטה – כפי שצָוה – אך במקום לדבר, הוא מכה את הסלע, כמבואר: "וַיִּרְם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ, וַיַּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְהוֹ פַּעַמַיִם" מיד משיב להם הקב"ה: "יַעַן לֹא הִאֲמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל – לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקֶּהֱל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ..." הקב"ה טוען כלפי משה, כי עצם זה שלא דיבר אל הסלע – אלא הכה – נחשב חיסרון בקידוש שמו יתברך.

והשאלה המתבקשת: האם זה באמת משנה? הרי עצם זה שסלע מוציא מים – זה נס! אז מה ההבדל – אם המים יצאו בדיבור או בהכאה? ובפרט, שהעונש החמור של משה ואהרן – שלא יכניסו את העם לארץ – נראה, על פניו, חמור לאין ערוך ביחס למעשיהם?

כדי להבין זאת, נזכור במאורע דומה בפרשת בשלח: (שמות י"ז, ו), כשלא היה מים לעדה, ציווה הקב"ה: "וְהָפִיֵת בְּצִוֹר, וַיִּצְאֻ מִמֶּנּוּ מַיִם..." ואילו כאן – בפרשותינו, כעבור ארבעים שנה – הקב"ה מצווה: "וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע" – דווקא בדיבור, לא בהכאה. מהי הסיבה להוראות השונות? ההסבר לכך מובא במדרש ילקוט שמעוני (במדבר כ'): "ודיברתם אל הסלע – והכיתם' לא נאמר אמר לו: כשהנער קטן – רבו מכה אותו ומלמדו; כיון שהגדיל – בדיבור הוא מייסרו..." כך גם כאן – בראשית הדרך, לפני ארבעים שנה, כשהעם יצא ממצרים – היה צורך בהכאה. הם היו עם קשה עורף, מלא בטראומות מהעבדות, רגיל לפקודות ולחצים. ולכן ההנהגה אז הייתה בדרך של דין וקושי: "וְהָפִיֵת בְּצִוֹר". אבל כעת – עברו ארבעים שנה. דור המדבר כבר איננו – ובפני משה ניצב דור חדש: רך יותר, מאמין יותר, מלומד בניסים וראוי להיכנס לארץ הקודש. ולכן – רצה הקב"ה לנהוג עמם בדרך של חסד ורחמים, של דיבור רך. וביקש להוציא את המים דווקא בדיבור – כדי ללמד, שמהיום ואילך, ההנהגה משתנה.

וכאן משה לא עמד בניסיון. הוא החמיץ את המסר, והכה –

« הפצת העלון לויי חרבים נעדם: לעצ הרחיק רבי שמחה בענם הרחיק רבי אגרום מרזי בעל חלב שמחזי מעור זעיא »
 נלביע ז תמוז תשנ"ב ו נעדם לוסית ולחצלחת התערים ומשפחות

להצטרפות לקבלת העלון במייל ולהנצחות: 3137526@gmail.com

משפחת "והשיב" – הבית החם להורים לנוער מתמודד
קו המערכת – "והשיב" | השארת הודעות: 02.313.7526

קו החם • ייעוץ והכוונה • סדנאות • קבוצות תמיכה • כינוסי חיזוק • חיזוקים שבועיים